

Nov začetek, ki vodi do novih (spo)znanj in novih izkušenj

Učenje je kot veslanje proti toku:

če ne napreduješ, greš nazaj.

Kitajski pregovor

Pravijo, da je vsak začetek težak. Pravijo pa tudi, da je vse težko, predno postane lahko. Verjetno bo tem modrostim kar verjeti. Toda začetkov se nam kljub vsemu ni vredno bati. Naj nam raje predstavljajo izziv, spremembe in naj bodo prežeti z radovednostjo.

Vse kar je ljudem novo, nepredvidljivo in nepredstavljivo je navadno negotovo, polno pomislekov, strahov, stisk in predstav, ki so včasih daleč od realnosti. Vsega novega se ljudje navadno bojimo, povsem neutemeljeno in imamo odpor do sprememb. Skrbi si delamo brez realne osnove in navadno na zalogo. Največkrat se ne zgodi nič ali pa zelo malo od tistega, o čemer razmišljamo ali česar se bojimo.

Tudi otroci, ki bodo v prihodnjih dneh prestopili šolski prag, se verjetno srečujejo z različnimi pričakovanji, ki vzbujajo tako prijetna kot tudi manj prijetna občutja. Nekateri otroci se prvega šolskega dne na moč veselijo in ga že komaj čakajo, drugi se prepuščajo prihodnosti in se radovedno »spogledujejo« s šolo, tretje pa že črviči in zvija, ko pomislijo na šolo in vsakodnevne obveznosti povezane z njo.

Če imate v družini prvošolca, ki vstopa v 1. razred bodisi osnovne šole bodisi v 1. letnik srednje šole, potem verjetno otroke in starše obdajajo te dni še prav posebni občutki.

Otroci in mladostniki, ki se podajajo na novo, neznano pot, potrebujejo sopotnike, njihovo razumevanje in občutek varnosti. To jim lahko nudite predvsem starši in vzgojitelji, učitelji v vrtcih in šolah.

Nekaj začetnih nasvetov in priporočil za starše:

Včasih se zdi, kot da starši nosijo večjo odgovornost in skrb za opravljanje šolskih obveznosti kot otrok ali mladostnik sam. Naj šolske dejavnosti, obveznosti in naloge ostanejo v lasti in »nahrbtniku« otroka. V šolo vendar hodijo otroci. Počakajte, da otroci najprej zberejo svoje lastne izkušnje iz šolskega življenja in dela in počakajte, da se bo otrok sam obrnil k vam po pomoč in nasvet. Ne pozabite, da vsi z veseljem sprejmemo nasvet in pomoč takrat, ko zanjo prosimo. Ugibanje otrokovih potreb, želja in opravljanje in reševanje nalog namesto njega, ne prinaša otroku prav nič dobrega in nobene koristi. Zaupajte v svojega otroka in verjemite v njegov uspeh. Ker pa noben uspeh ni samo po sebi umeven in se prav nobena naloga ne opravi sama ali kar tako na mimo grede, spodbujajte in navajate otroka na razvijanje delavnih in učnih navad. Ne delajte namesto njega, delajte raje skupaj z njim. Pokažite mu, kako se pripravi torba, kako se organizira delavni kotiček, pomagajte mu pri oblikovanju popoldanskega urnika...potem pa mu povejte, da ste mu na razpolago, kadar in če vas bo potreboval. Sicer pa naj svoje naloge in obveznosti v čim večji meri opravi kar sam. Starši ostanite otroku podpora, spodbuda, motivator in trden steber varnosti in brezpogojne ljubezni. Odnos do otroka vendar ni pogojen s šolskimi rezultati in ocenami. Otroci večkrat pomislijo, da jih bodo starši imeli raje, če bodo domov prinašali petice, štirice. Trojka skoraj že ni sprejemljiva. Za koga? Za starša ali za otroka? Gotovo imate starši svojega otroka radi z ocenami ali brez njih. Vedenje in odnos staršev do otrok pa včasih sporočata (tudi) drugače.

Če se otrok trudi in vloži voljo, čas in delo v določeno aktivnost, potem ga pohvalite za rezultat, četudi ni v skladu z vašimi in/ali otrokovimi pričakovanji in željami. Kdo ve, kaj vse

se je otroku dogajalo na dan ocenjevanja in kaj vse je doživljal pred, med in po šoli, kar je lahko vplivalo na njegov, morda ne ravno optimalni, rezultat. Kadar pa otrok ne pokaže volje, interesa in odgovornosti ter vztrajnosti do šolskega dela in dobi zato slabo oceno, takrat se je smiselno pogovoriti z njim in analizirati njegovo (ne)delo.

Številni neutemeljeni strahovi in pomisleki staršev se namreč močno in tesno prenašajo na otroke. Zato ostanite optimisti, pozitivno naravnani do novih šolskih dogodivščin in taki bodo zagotovo tudi vaši otroci. Naj vas pozitivne izkušnje, pobude in misli (raje kot negativne in pesimistične) ponesejo novim izkušnjam in novim dogodkom naproti. Naj bosta vaša in otrokova samozavest in samopodoba trdni in zdravi. Zavedajte se svoje vrednosti že s tem, ker ste, ker obstajate in imate drug drugega.

Mateja Petric
Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto

Članek je bil objavljen v časopisu Dolenjski list, priloga Živa, avgust, 2018